

Památky archeologické Supplementum 20

Edited by
Michal Ernée

Prague 2008

Pravěké kulturní souvrství jako archeologický pramen

Urgeschichtliche Kulturschicht
als archäologische Quelle

Michal Ernée

Praha 2008

Obsah – Inhalt

1. Úvod (Einleitung)	9
2. Předmět práce – pravěká kulturní vrstva/souvrství (Arbeitsthema – Die urgeschichtliche Kulturschicht/Schichtfolge)	15
3. Historie a dosavadní výsledky výzkumu (Forschungsgeschichte und bisherige Forschungsergebnisse)	17
3.1. Praha 6 - Lysolaje (1944)	18
3.2. Dobříčany u Žatce (1953)	19
3.3. Sobčice (1954)	20
3.4. Radonice nad Ohří (1955–1962)	25
3.5. Výzkumy tzv. „podmáčených“ nebo „vlhkých“ lokalit (Untersuchungen der sog. „nassen“ Lokalitäten)	26
3.5.1. Dřínov (1957–1965)	26
3.5.2. Slatiny u Mariánských Lázní (1959–1960)	27
3.5.3. Milžany – Přezetice (1960–1962)	30
3.5.4. Tuchlovice (1966)	31
3.6. Uherské Hradiště - Sady, poloha Dolní Kotvice (1971–1975)	34
3.7. 80. léta 20. století (80-er Jahre des 20. Jahrhunderts)	36
3.7.1. Lovosice (1980–1985)	36
3.7.2. Praha 9 - Dolní Počernice (1982–1983)	37
3.7.3. Hosty (1981–1988)	38
3.7.4. Hřímčedice (1986–1990)	41
3.8. Přelom století – posun v chápání významu kulturní vrstvy jako archeologického pramene? (Jahrtausendwende – Fortschritte in der Auffassung der Bedeutung der Kulturschicht als archäologische Quelle)	42
3.8.1. Hrdlovka (1989–1994)	43
3.8.2. Praha 5 - Velká Chuchle (1994)	43
3.8.3. Praha 10 - Hostivař (1999)	45
3.8.4. Praha 10 - Záběhllice (2001)	48
3.8.5. Praha 5 - Smíchov (2002)	48
3.8.6. Praha 9 - Vysočany, Praha 4 - Krč, Praha 5 - Hlubočepy, Praha 5 - Smíchov, Myšelec, Turnov, Krbice, Velké Hoštice	50
3.9. Souhrn dosavadních poznatků – diskuse (Zusammenfassung der bisherigen Ergebnisse – Diskussion)	55
4. Kulturní vrstva a mikrorelief terénu (Die Kulturschicht und das Geländemikrorelief)	61
4.1. Rekonstrukce geomorfologické podoby pravěkého terénu (Rekonstruktion des urgeschichtlichen Geländereiefs)	61
4.2. Problematika tzv. rekonstrukčních map (Problematik der sog. Rekonstruktionskarten)	62
4.3. Pravěký terénní mikrorelief v Praze 9 - Miškovcích (Das urgeschichtliche Geländereief in Prag 9 - Miškovice)	62
4.4. Interpretace a diskuse (Interpretation und Diskussion)	66
5. Pravěké kulturní souvrství v Praze 10 - Záběhlících (Die urgeschichtliche Kulturschicht in Prag 10 - Záběhllice)	72
5.1. Metoda výzkumu kulturního souvrství (Grabungsmethode)	72
5.2. Geologicko-pedologická situace v místě výzkumu, popisy stratigrafických jednotek na řezech (Geologisch-pedologische Situation, Beschreibung der Schichten)	77
5.3. Metody zpracování výsledků výzkumu (Auswertungsmethoden)	89
5.4. Tzv. objekty – charakteristika, stratigrafická pozice, nálezy z jejich výplní, vztah k souvrství (Sog. Objekte – Charakteristik, stratigraphische Lage, Funde, Beziehung zur Kulturschicht)	89
5.4.1. Základní charakteristiky jednotlivých skupin zahloubených „objektů“ (Grundcharakteristika der einzelnen Objektgruppen) ..	90
5.4.2. Nálezy ze zahloubených objektů (Funde aus den Objektfüllungen)	97
5.4.3. Datování nálezů z výplní zahloubených objektů (Datierung der Funde aus den Objektfüllungen)	103
5.4.4. Zahloubené objekty, kulturní souvrství a podloží (Eingetieft Objekte, Kulturschicht und gewachsener Boden)	104
5.5. Nálezy v souvrství (Funde aus der Kulturschicht)	104

5.6. Datování souvrství a problematika tzv. intruzí – reziduálních a infiltrovaných nálezů	
(Datierung der Kulturschicht und Problematik der sog. Intrusionen)	111
5.6.1. <i>Exkurs – souhrn dosavadních názorů (Exkurs – Zusammenfassung der bisherigen Ergebnisse)</i>	118
5.6.2. <i>Diskuse k situaci v Záběhlících (Diskussion der Situation in Záběhlíce)</i>	119
5.7. Zdobené střepy (Verzierte Keramik)	120
5.8. Přírodovědné metody – fosfátová půdní analýza (Naturwissenschaftliche Methoden – Phosphatanalyse)	121
5.8.1. <i>Popisy analyzovaných vrstev ve výplních zahloubených objektů</i> (Beschreibungen der analysierten Schichten in den Grubenfüllungen)	121
5.8.2. <i>Výběr a způsob odběru vzorků (Auswahl der Proben und ihre Entnahme)</i>	130
5.8.3. <i>Naměřené hodnoty a jejich interpretace (Die gemessenen Daten und ihre Interpretation)</i>	133
5.8.4. <i>Diskuse (Diskussion)</i>	139
5.9. Diskuse k výzkumu v Záběhlících (Diskussion der Ausgrabungen in Záběhlíce)	140
6. Závěrečná diskuse (Abschlussdiskussion)	146
7. Závěr (Schlussfolgerungen)	150
Zusammenfassung	152
Literatura (Literaturverzeichnis)	157